

# Indholdsplan for Hedens Efterskole.

Skoleåret 2023/2024

## Indhold:

Skolens Historie.....	3
Formål.....	3
Målgruppen.....	3
Vi tilbyder.....	4
Det pædagogiske afsæt.....	4
Undervisning og andet pædagogisk tilrettelagt samvær.....	4
Specialundervisning.....	5
Inklusion.....	5
Sådan når vi målet.....	6
Forældresamarbejde.....	7
Hvordan evaluerer vi.....	7
Hverdagens program.....	7
Hverdagens opgaver.....	9
Fagene.....	9
Fagfag.....	9
Dansk.....	9
Matematik.....	9
Engelsk.....	10
Kulturfag/Medborgerskab.....	10
Naturfag.....	10
Tysk.....	11
Idræt.....	11
<b>Linjefag</b> .....	12
Udeliv.....	12
Storytelling.....	12
E-sport.....	13
Design.....	13
Ridning.....	13
<b>Valgfag</b> .....	13
Bordrollespil.....	13
Svømning.....	15
Guitar.....	15

Spansk.....	15
Badminton.....	15
Japansk.....	15
Tegning.....	16
Basketball.....	16
Fodbold.....	16
Psykologi.....	16
Skab Dig.....	16
Løb.....	17
Teknologisk værksted.....	17
Uden for skema.....	17
<b>UU-vejledning.....</b>	<b>17</b>
<b>Kost.....</b>	<b>17</b>
<b>Lokalsamfundet.....</b>	<b>17</b>
Anderledes uger.....	18
<b>OSO.....</b>	<b>18</b>
<b>Projekt opgaven.....</b>	<b>18</b>
<b>Særlige undervisningsdage.....</b>	<b>18</b>
Efterskolernes dag.....	18
Introduktion til Brobygning.....	18
Introduktion til OSO/Projekt opgave.....	18
Samfundsfagsdag.....	19
<b>Introugen.....</b>	<b>19</b>
<b>Familiegruppetur.....</b>	<b>19</b>
<b>Udlandstur.....</b>	<b>19</b>
<b>Outrouge.....</b>	<b>19</b>

## Skolens Historie

Initiativet til Hedens Efterskole startede i december 2017, hvor en gruppe ildsjæle satte sig for at skabe en almen efterskole for unge med psykisk sårbarhed. Fælles for initiativtagerne var, at alle anså en behov for en sådan skole, bl.a. igennem erfaringer fra tidligere efter – og folkeskoler.

Efter flere års hårdt arbejde, blev skolen en realitet og startede op med de første 32 elever i august 2020.

## Formål

Formålet med Hedens Efterskole er at danne rammerne, så der er plads til at være bange, genert, skrøbelig og have behov for ekstra tryk, omsorg og struktur.

Flere almene efterskoler har tilbud til psykisk sårbare elever, der kan have stor gavn af at færdes i et miljø med ressourcerstærke unge, uden de store udfordringer. Tilbage står en elevgruppe, for hvem det kan være dem otiverende og nedbrydende for selvtilliden hele tiden at skulle konfronteres med andres styrker og succeser, når man har svært ved at få øje på sine egne. Disse elever vil vi tilbyde et miljø, hvor man kan støtte hinanden, vokse i flok og spejle sig i hinandens kampe og succeser.

Vi mener, at disse unge kan have stor gavn og glæde af et ophold på en efterskole, hvor hverdagen er tilrettelagt med hensyntagen til elevernes forskellige udfordringer.

## HEDENS EFTERSKOLE SKAL GIVE ELEVEN MULIGHED FOR AT LYKES PERSONLIGT, FAGLIGT OG SOCIALT

Vi tilbyder et efterskoleophold i et hensyntagende miljø, med faste strukturer og en forudsigelig hverdag. Vi er ikke et behandlingstilbud, men en alment dannende efterskole med et særligt hensyntagende miljø og medarbejdermedindsigt i sårbare unges udfordringer.

## Målgruppen

Hedens Efterskole er for de 13-18-årige svarende til 8.-10. classes elever, som ønsker og/eller anbefales et ophold på en almen efterskole med forberedelse til ungdomsuddannelse og voksenliv, i et hensyntagende miljø

- Det kan være unge med diagnoser som ADD, GUA og visse former for autisme.
- Klassens dygtige pige, der lider af angst og er bange for, at hun ikke kan leve op til voksenlivets krav
- Den stille dreng, der er blevet mobbet af kammeraterne og nu har søgt tilflugt i computers pillenes virtuelle verden
- Den overvægtige pige, der er blevet holdt udenfor de andre pigers fællesskab og har mistet troen på, at nogen gider hendes selskab
- Drengen, der er ramt af depression og mistet livsmød
- Ensomme unge

**Det er vigtigt at understrege, at Hedens Efterskole er en almen efterskole for alle i aldersgruppen, der ikke kræver særlige PPR-beskrivelser eller lignende for at blive optaget.**

Det, der adskiller Hedens Efterskole fra andre efterskoleophold, er indholdet i og tilrettelæggelsen af de forskellige arrangementer. Vi starter året med at lære skolen, omegnen og - ikke mindst - hinanden, at kende. Vi får taget hul på hverdagen, med det faste skema, og vi knytter kontakter og relationer mellem hinanden på kryds og tværs. Medarbejderne danner sig en forståelse for den enkelte elevs styrker og udfordringer.

Eleverne samlæses efter fagligt niveau. Der undervises dels i boglige fag samt i linjefag og valgfag, hvor eleverne vælger mellem flere forskellige emner. Der suppleres med studierejser, udflugter, virksomhedsbesøg og projektopgaver.

- Sund kost og daglig motion skal give eleverne energi og øget livskvalitet
- Sang, musik og den levende fortælling skal åbne sanserne og udvide horisonterne
- Et engageret, kompetent og favnende personale skal give tryk og mod på udvikling.

## Vi tilbyder

- Holddeling efter niveau
- Holddeling på tværs af 8. og 9. årgang
- Livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse
- 9. og 10. klasses afgangsprøve
- Individuelle støttesamtaler efter behov
- Nærvær og tid til fordybelse
- En naturskøn beliggenhed
- Sund kost
- Praktiske gøremål som madlavning, husholdning og hygiejne
- Fast kontaktperson og fast pædagog, der også deltager i de afklarende møder, der måtte være med forældre og relevante fagpersoner
- Uddannelsesvejledning
- En faglig stærk personalegruppe, der har erfaring med og kan rumme elevgruppen.
- Linjefag inden for:
  - **E-sport**
  - **Udeliv**
  - **Design**
  - **Storytelling**
  - **Ridning**
- Ekskursioner f.eks. til:
  - Spændende steder i Danmark
  - Naturoplevelser i Norden
  - Kultur i Europa.

Vi rejser med bus til destinationer i Danmark eller i lande omkring os. Skulle der være elever, der ikke har mod på at rejse, tilrettelægger vi undervisning med samme faglige indhold som ekskursionerne.

## Det pædagogiske afsæt

Skolens værdigrundlag er grundtvig-koldsk, og det forpligtende fællesskab er omdrejningspunktet. Undervisningen vil være en vekselvirkning mellem det teoretiske og praktisk-musiske og den levende fortælling, debatten i frirummet og glæden ved sang og musik. Det er i dette spændingsfelt, eleverne glemmer sig selv, oplever livsglæde og derved bliver bedre til at mestre eget liv, knytte og opretholde sociale relationer og netværk.

Skolens pædagogik er anerkendende og helhedsorienteret med en forståelse af elevens trivsel i fællesskaber som en præmis for læring, dannelse og udvikling. Ligeledes er det skolens overbevisning, at det personlige engagement er en præmis for den kvalitative pædagogiske metode.

## Undervisning og andet pædagogisk tilrettelagt samvær

Vi tager udgangspunkt i formålsparagraffen for efterskoler.

### **Livsoplysning:**

*"Er lyset for de lærte blot?" (Grundtvig)*

Vi vil gennem samvær, undervisning, debat og dialog åbne elevernes øjne for livets muligheder og udfordringer. Vi vil diskutere etik og filosofi og inddrage elevernes egne erfaringer og holdninger i et trygt miljø med plads til uenighed.

Vi vil vise og fremhæve at den enkeltes kompetencer ikke kun findes i arbejdet med bøgerne, men i høj grad også håndværket, dagligdagens gøremål og i relationer mennesker imellem. Vi vil også arbejde med at kæde den teoretiske undervisning sammen med hverdagen og håndens arbejde.

Folkeoplysning:

*”Det er folkeoplysningens kerneopgave at give mennesker redskaber til at begå sig i den tid og det samfund, de lever i, så den enkelte ikke bare bliver en passiv tilskuertil tilværelsen, men i stand til aktivt at leve i et moderne samfund.”*  
(Kulturministeriets hjemmeside)

#### **Demokratisk dannelse:**

Vi vil vise eleverne, at demokrati ikke kun er en rettighed, men også en pligt til at deltage i demokratiets overvejelser og handlinger. Ikke kun set i forhold til politik, men også i dagligdagen, i foreningslivet, i klasselokalet etc. Demokratiske beslutninger skal tages på et oplyst grundlag. Vi vil gennem samlinger og fællesmøder lære eleverne at debattere sagligt og lyttende, gå på kompromis, og gennemføre fælles beslutninger.

## Det sociale fællesskab

På Hedens Efterskole er elevernes trivsel i højsædet. Elevernes evne og overskud til at deltage i undervisning og sociale aktiviteter afhænger i høj grad af trivsel, nære relationer og muligheden for støtte ift. at opnå dette. Derfor vil man på Hedens Efterskole opleve en personalegruppe med forskelligheder, men som samtidig alle har fokus på den enkelte elevs trivsel.

Der oprettes hvert år trygge familiegrupper, der tilbyder samtaler efter behov og sørger for den daglige kontakt med den enkelte elev.

På en efterskole fylder den sociale interaktion hele døgnet, hele ugen, og det er derfor nødvendigt for nogle elever at få støtte til at holde pauser og at kunne trække sig. Derudover kan støtten også omhandle hjælp til at opnå sociale færdigheder, forstå kulturelle værdier, håndtere personlige udfordringer samt at kunne forstå fællesskabets usagte normer og regler. På Hedens Efterskole er vi meget bevidste om disse udfordringer, og derfor bruges der en del pædagogisk støtte i løbet af ugen på netop dette. Altid med udgangspunkt i den enkelte elev.

## Specialundervisning

På skolen optages årligt en gruppe elever med specialpædagogisk støttebehov. Disse ydes støtte efter vurdering af en PPR-psykolog i deres hjemkommune.

Psykologen vurderer i samarbejde med os, hvor mange timer eleven skal bevilges efter “bekendtgørelse om tilskud m.v. til efterskoler og frie fagskoler” §25. Deres specialundervisningsbehov dækkes som udgangspunkt i støtteklasser, hvor de modtager både individuel og personligt målrettet undervisning.

## Inklusion

Hvis behovet for faglig støtte er til stede, men er under ni undervisningstimer om ugen, bliver eleven indskrevet som inklusionselev. Her udarbejdes der en særlig kontrakt, der er med til at sikre elevens faglige og sociale udvikling. Med den rette støtte giver det os mulighed for at tilrettelægge en undervisning, der tager udgangspunkt i den enkeltes behov.

I løbet af skoleåret vil en specifik lærer være tilknyttet eleven og sikre at vedkommende får den rette faglige støtte, så eleven kan gennemføre skolens faglige tilbud på tilfredsstillende vis. Eleverne går til afsluttende prøver og forberedes hertil, så de ikke føler prøven som et uoverskueligt pres, men en spændende og velkendt udfordring. Derudover støtter vi den del af undervisningen, som foregår i det store forpligtende fællesskab, efterskoleaftener, fællesture, projektløb mm.

## Social støtte

En del af vores elever er tildelt social støtte. På Hedens Efterskole består social støtte typisk af:

### Relationsarbejde

- Personlige samtaler
- Støtte i forhold til kontakt og opbygning af relation til andre elever
- Evt. øget behov for forældresamarbejde

### Udvikling af mestringsstrategier

- Guidning i sociale kontekster
- Guidning i forhold til deltagelse i aktiviteter
- Guidning i forhold til deltagelse i undervisning, måltider mm.
- Guidning i forhold til personlig hygiejne
- Hjælp til planlægning af tid, ekstra pauser mm.
- Implementering af hensigtsmæssige rutiner på skolen
- Guidning i forhold til praktiske gøremål

### Administrativt

- Status/skoleudtalelse
- Netværksmøder og anden relevant mødeaktivitet (psykologer, diætister, familiekonsulenter, ungerådgivere mm.)
- Skemalægning ved nedsat skema
- Løbende dokumentation

### Desuden

- Konflikt håndtering
- Handicapforståelse
- Fastholdelse i skoletilbud
- Observationer
- Akut opståede trivselssamtaler
- Medicinhåndtering og udlevering

Vi evaluerer på anvendt social støtte to gange om året. Her søger vi om forlængelse af støtten, hvis vi vurderer at det er hensigtsmæssigt. Skolen fakturerer kun for anvendte støttetimer.

## Sådan når vi målet

Hverdagen på skolen vil ligge i faste, genkendelige og overskuelige rammer, så eleverne kan bruge kræfterne på at lære og på at skabe relationer. Ud over underviserne vil der døgnet rundt være tilknyttet fast pædagogisk personale med indsigt og erfaring i målgruppen. I fællesskab vil disse faggrupper sikre en meningsfuld fritid med fokus på gode relationer.

Eleverne vil indgå i praktiske gøremål, som rengøring, madlavning m.m., som led i forberedelsen til voksenlivet. Undervisningen vil omfatte budgetter, bankkonti, skat, mv.

Sund kost. Alle elever deltager i idræt, hvor der også er fokus på motionens og kostens betydning for vores fysiske og psykiske velbefindende.

Der vil i de relevante tilfælde være et udstrakt samarbejde med forældre, kommuner og andre fagpersoner i forbindelse med optagelse og i løbet af opholdet, for at forløbet kan blive frugtbar, og for at udviklingen kan fortsætte efter endt efterskoleophold.

## Forældresamarbejde

På Hedens Efterskole sigter vi efter det gode forældresamarbejde. Dette gør vi for bedre at kunne sikre elevens trivsel og for bedre at kunne hjælpe eleverne til at opnå de mål, de har sat sig for efterskoleopholdet. For flere af eleverne er dette fx at få en afgangsprøve.

Ved opstart forventningsafstemmer familielæreren med forældrene i forhold til, hvornår vi som skole tager fat i forældrene, samt hvad forældrene kan forvente sig af os. Her vil familielæreren også fortælle, hvordan og hvornår forældrene kan træffe familielæreren.

## Hvordan evaluerer vi

Ved opholdets start vil vi teste elevens trivsel og faglige niveau gennem samtaler og skriftlige test. Dette gentages i årets løb, så både elever, forældre, kontaktpersoner og medarbejdere kan følge progressionen. Alle elever er tilknyttet en familielærer, som i fællesskab med eleven formulerer, redigerer og sikrer opfyldelsen af de mål, eleven ønsker at nå. Dette vil ske i tæt kontakt med hjemmet og eventuelle eksterne behandlere.

## Hverdagens program

8.00	Morgenmad	Sund og varieret morgenmad giver energi til læring
8.25	Værelsesoprydning	Værelset får en oprydning, sengen redes, vinduer åbnes.
8.40	Morgensamling	Vi gennemgår dagens program, taler om, hvad der foregår i verden omkring os lige nu. Nogle morgener vil byde på fortælling eller andre indslag.
9.00-10.35	Undervisning	Undervisning for alle elever
10.35	Formiddagsforfriskning	Her serveres frugt, grønt samt groft brød, så eleverne kan få fyldt lidt på depoterne
10.50-12.25	Undervisning	Undervisning for alle elever
12.30	Frokost og pause	Obligatorisk frokost i spisesalen. Der serveres varm mad til frokost hverdag. Eleverne sidder på faste pladser i deres familiegrupper

13.10-15.15	Undervisning		Undervisning for alle elever
15.45	Eftermiddagsforfriskning		
16.00-18.00	Valgfag/afslapning samvær	socialt	Skolen udbyder en lang række valgfag, som eleverne kan bruge eftermiddagstimerne på. Har man meldt sig til et valgfag er det obligatorisk. For de elever, som ikke har valgfag, er der hygge, afslapning, pauser og socialt samvær.
18.00	Aftensmad		Obligatorisk aftensmad. Eleverne sidder på faste pladser i deres familiegrupper.
19.00-21.00	Valgfag/afslapning, samvær	socialt	Skolen udbyder en lang række valgfag, som eleverne kan bruge eftermiddagstimerne på. Har man meldt sig til et valgfag er det obligatorisk. For de elever, som ikke har valgfag, er der hygge, afslapning, pauser og socialt samvær. Aftenvagterne tilbyder desuden forskellige aktiviteter, som eleverne kan vælge at deltage i.
21.00	Aftenforfriskning		Her serveres forskelligt. Frugt, grønt og brød.
22.00	På Gangene		Eleverne skal være på egen gang kl. 22. Her må man gerne opholde sig i fællesområderne eller på hinandens værelser
22.30	På eget værelse		Eleverne skal her være på eget værelse. Aftentoilette skal være klaret.
23.00	I seng		Eleverne har brug for en god nats søvn. Derfor skal eleverne være i seng kl. 23.00, så de er klar til at modtage undervisning dagen efter.

## Hverdagens opgaver

### **Køkkentjans:**

Alle elever er på skift i køkkenet. Eleverne har 2 dage i træk sammen med en anden elev.

I køkkenet deltager eleverne i planlægning af dagens opgaver, samt selve forberedelsen af måltiderne. Herudover står eleverne for opvask og rengøring af køkkenet efter kokkens vejledning. Eleverne er i køkkenet hele dagen med indlagte pauser. Eleverne lærer råvarekendskab, hjemkundskab, ansvar for fællesskabet, demokrati under ansvar.

### **Værelsesrengøring:**

Lige som områderne dagligt trænger til en kost og en våd klud, trænger værelset også til at blive holdt pænt og rent. Det er vigtigt, at du lærer, hvordan man gør ordentlig rent, hvilke rengøringsmidler du skal bruge til hvad, hvordan rengøringsmidlerne opbevares og håndteres.

## Fagene

### Fagfag

#### Dansk

I danskundervisningen lægges der vægt på at forberede den enkelte elevs skrive- og læsefærdigheder, samt udvide elevernes forståelse for det danske sprog.

Udover skriftligt arbejde og grammatik vil eleverne arbejde med litterære genrer, såsom lyrik, noveller, eventyr, sagprosa samt billedmedier såsom malerier og reklamer, multimodale tekster og filmgenrer. Eleverne skal arbejde med temaer, periodelæsning og forfatterkendskab. Ydermere vil eleverne blive præsenteret for tekster på dansk og/eller norsk.

Eleverne lærer at analysere og fortolke og bliver præsenteret for de forskellige perioder i dansk og nordisk kunst og litteratur.

Eleverne vil arbejde med to hovedværker årligt. Disse kan f.eks. være en roman, en film, en kampagne etc.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

Der arbejdes hen imod alle elever afslutter skoleåret med Folkeskolens 9. klasseprøve (FP9) eller Folkeskolens 10. klasseprøve (FP10).

Faget er obligatorisk for alle elever.

#### Matematik

Undervisningen tilrettelægges således, at den enkelte elev får tilgodeset sine behov for faglig udfordring og udnytter sine forudsætninger bedst muligt.

Der undervises i de centrale kundskabs- og færdighedsområder, som bl.a. er:

- Tal og algebra
- Geometri
- Statistik og sandsynlighed
- Økonomi
- Matematik i anvendelse
- Kommunikation og problemløsning
- Hjælpemiddelkompetence

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

Der arbejdes hen imod alle elever afslutter skoleåret med Folkeskolens 9. eller 10. klasseprøve (FP9 og FP10)

Faget er obligatorisk for alle elever.

## Engelsk

I engelsk tilegner eleverne sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt.

Undervisningen skal udvikle elevernes bevidsthed om engelsk sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse.

Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken.

Undervisningen skal bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling.

Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Undervisningsplanen tilrettelægges i henhold til opfyldelse af målene beskrevet i "Nye fælles mål" for faget engelsk.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

Der arbejdes hen imod at alle elever afslutter skoleåret med Folkeskolens 9. klasseprøve (FP9) eller Folkeskolens 10. klasseprøve (FP10).

Faget er obligatorisk for alle elever.

## Kulturfag/Medborgerskab

Faget medborgerskab dækker over de klassiske fag: Historie, Religion/Kristendom og Samfundsfag.

Vi afdækker sammenhængen mellem lande eller et folkeslags historie og trosgrundlag og de samfund, vi ser i dag. Vi giver eleverne mulighed for at koble fortid med nutid og opnå en forståelse af fremtiden.

Vi arbejder med sociologi, etik og filosofi: hvorfor gør vi, som vi gør, og hvorfor gør andre det anderledes?

Vi gennemgår verdensreligionerne og deres betydning for verdenshistorien og det politiske landskab.

Vi ser tilbage på de første mennesker og følger verdens udvikling frem til i dag.

Vi arbejder med verden efter verdenskrigene. Den kolde krig. Konflikten i Mellemøsten. Rusland, Kina m.fl. efter jerntæppets fald.

Vi arbejder med FN's verdensmål og deres betydning.

Faget er obligatorisk.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

## Naturfag

Formålet med undervisningen er at sikre eleverne mulighed for at opnå viden om naturvidenskabernes beskrivelse af naturen samt om samspillet mellem natur, menneske og teknik, herunder en naturlig glæde og nysgerrighed for at arbejde med naturvidenskabelige problemstillinger.

Naturfag er en syntese af de traditionelle naturfag: fysik/kemi, biologi og geografi.

Undervisningen vil give mulighed for at stimulere og udvikle elevernes naturlige interesse og nysgerrighed og dermed evnen til at undres over naturfaglige sammenhænge i deres hverdag.

Undervisningen tager i videst mulig omfang udgangspunkt i reelle naturfaglige problemstillinger. Målet er, at eleverne får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til en bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Faget er obligatorisk for 8. og 9. klasse og tilbydes 10. klasse.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

## Madkundskab

I madkundskab arbejder eleverne med sundhed og ernæring i forhold til fødevarerstyrelsens kostråd set i forhold til danskernes og elevernes egne madvaner. Vi undersøger madkultur både i Danmark og i andre lande. Eleverne skal prøve at lave og smage mad fra andre madkulturer end deres egen.

Elevernes eksperimenterer og arbejder med forskellige råvarer og madlavningsteknikker, så de får forståelse for fysik/kemiske reaktioner i råvarer og madlavningsprocesser. Eleven får kendskab til makro- og mikronæringsstoffer.

Vi arbejder med bæredygtighed i madlavning og lærer om madens klimaaftryk. Eleverne skal kunne skabe deres egne bæredygtige retter.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med Fælles Mål.

## Tysk

I tysk tilegner eleverne sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet tysk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt.

Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om tysk sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse. Desuden skal den skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling. Eleverne skal opnå en indsigt i kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Eleverne arbejder med:

- Kommunikative færdigheder
- Sprog og sprogbrug
- Sprogtilegnelse
- Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

Der arbejdes hen imod alle elever afslutter skoleåret med Folkeskolens 9. klasseprøve (FP9) eller Folkeskolens 10. klasseprøve (FP10).

Faget er valgfrit.

## Idræt

I idræt opnår eleverne færdigheder og tilegner sig kundskaber gennem alsidige idrætslige oplevelser, erfaringer og refleksioner, der giver mulighed for kropslig og almen udvikling.

Eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund, de er en del af.

Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab, både i undervisningen og i deres private omgang med hinanden på skolen.

Fairplay er et nøgleord og der bliver lagt vægt på at alle kan deltage, uanset niveau.

Eleverne vil gennem idræt udvikle faglige såvel som organisatoriske og praktiske kompetencer, som vil have mulighed for at komme i spil gennem de forskellige aktiviteter, spil og lege.

Undervisningen vil omfatte forskellige former for aktiviteter, der kombinerer sport med områdets geografi, således eleverne gives naturoplevelser gennem aktiviteter som f.eks. orienteringsløb, cykling osv. Ydermere vil vi beskæftige os med slagboldspil, boldspil, ultimate, gamle lege og dans, som giver eleverne muligheder for at anvende og vurdere teknik og regler inden for bl.a. disse idrætter.

Faget er prøveforberedende og i overensstemmelse med "Nye fælles mål" og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning.

## Linjefag

Eleverne kan vælge mellem 5 forskellige linjefag.

Linjefagene er:

- **E-sport**
- **Storytelling**
- **Design**
- **Udeliv**
- **Ridning**

Formålet med linjefagene er at give den enkelte elev mulighed for at udvikle sine interesser og dygtiggøre sig i selskab med andre. At sætte den enkeltes interesser i spil i en tilrettelagt hverdag, hvor de praktiske og boglige pligter også skal passes. At give tid, rum og vejledning til fordybelse og at åbne elevernes øjne for andres interesser og livets muligheder.

Linjefaget er obligatorisk.

### Udeliv

Linjefaget Udeliv vil vi udforske og afprøve forskellige sportsgrene uden- og indendørs. Vi vil bruge naturen til at styrke vores kroppe og sanser. Alt fra klatring, mountainbike og kajaksejads på Karup Å til fodbold, håndbold og badminton. I løbet af året tager vi på ture med overnatning udendørs i shelter eller telt og laver mad over bål.

Eleverne har mulighed for at sætte deres eget præg på faget ved at komme med ønsker til aktiviteter, de gerne vil afprøve – f.eks. med aktiviteter de har erfaring med fra andre sammenhænge, og som de har lyst til at dele med kammeraterne.

I Udeliv arbejder vi også med teambuilding, tillids- og samarbejdsøvelser.

Formålet med faget er at give eleverne mulighed for at fordybe sig i og udvikle og udvide deres interesser i selskab med andre. Der er tid, rum og vejledning til fordybelse, til at åbne øjnene for andres interesser og livets muligheder. Nogle aktiviteter vil være velkendte for eleverne, andre vil være helt nye. Udeliv skubber til grænserne, men skubber aldrig eleverne over grænsen. Udeliv giver mulighed for at udforske sin grænser i trygge rammer, så eleverne kan se tilbage på et år fyldt med sejre og oplevelser med udfordringer, de ikke troede, de kunne mestre. Det giver stolthed og selvtillid og styrker selvværdet.

### Storytelling

Den gode historie findes overalt – fra den velvalgte anekdote der styrker båndene mellem mennesker, til den ambitiøse storfilm der lever videre i vores fantasi i årevis. Fortællinger kan have mange forskellige udtryk, men de har også meget til fælles. I linefaget, Storytelling, lærer eleverne om de ingredienser, der gør en fortælling god, og om de værktøjer der kan bruges til selv at skabe gode fortællinger.

Eleverne får mulighed for at forsøge sig med forskellige medier, genrer og udtryk. De behøver ikke i forvejen at brænde for en udtryksform – de bliver hjulpet til at finde frem til det, de synes er spændende at arbejde med. Vi arbejder med noveller, digte, manuskripter og romaner for at lære om, hvordan man skriver personer, stemninger, verdener og medrivende historier frem. Vi kan optage podcasts, arrangere storywalks og arbejde med mundtlighed for at lære om, hvordan man med sin stemme og velvalgte effekter kan give fortællinger liv. Vi kan lave kortfilm og tegneserier for at lære om, hvordan billeder både med og uden ord kan bruges til at skabe andre typer af fortællinger. Vi kan også lære om, hvordan det vi har lært kan bruges i reklamer og journalistik.

Linjefagsundervisningen kommer til at veksle mellem oplæg, øvelser og mulighed for at arbejde med elevernes igangværende projekter. Vi tager også på ekskursioner til fortællearrangementer, hvor vi kan møde andre forfattere og fortællere. Når muligheden byder sig inviterer vi forfattere på besøg på linjefaget.

Formålet med linjefagene er at give eleverne mulighed for at fordybe sig i – og udvikle – deres interesser i selskab med andre. De får tid, rum og vejledning til fordybelse, og til at åbne øjnene for andres interesser og livets muligheder. Eleverne lærer om hvordan de kan udtrykke sig i forskellige medier og genrer og hvordan de opnår den

virksomhed ønsker i disse. De lærer at samarbejde om at skabe fortællinger og de lærer at hjælpe hinanden til at blive bedre ved at yde konstruktiv kritik til andre elevers arbejde.

## E-sport

I linjefaget e-sport er der planer for, at eleverne vil udvikle sig på følgende områder:

- Kommunikation
- Samarbejde
- Taktik
- Hold- og gruppedannelse

Dette kommer i arbejdet med forskellige computerspil, som bl.a.:

- Counter-Strike Global Offensive (CS:GO)
- League of Legends (LoL)
- Rainbow 6: Siege
- Apex Legends

Der er primært focus på CS:GO, hvor der er god mulighed for at udvikle fokuspunkter, og hvor underviseren har mange timers erfaring, og har gode evner, inden for spillet.

## Design

Design er form og formgivning, æstetik og funktionalitet – Sådan tænker de fleste om design. Men design er også vejen frem til produktet. Selve processen, der ligger bag et produkt eller en service, er også design eller designtænkning. I design undervises eleverne i farvelære. Vi ser på de forskellige farvesystemer, og hvordan og til hvad de bruges. Hvordan farver blandes, hvad er kolde og varme farver. Hvilken betydning har farverne. Vi løser en række opgaver med udgangspunkt i farver. Eleverne tegner, modellerer, maler, fletter, klipper, syr og former. Vi arbejder med forskellige materialer bl.a.: træ, metal, læder, papir, stof og papir. Eleverne introduceres til forskellige værksteder og metoder, så de bliver klædt på til at arbejde videre med forskellige projekter i løbet af året.

## Ridning

Til Ridning lærer eleverne at håndtere en hest både fra jorden og fra ryggen af den. Fra jorden lærer de at strigle hesten, rense hove og sadle op. De lærer at trække med hesten, tilpasse udstyret så det passer til dem, når de skal ride. Eleven har som udgangspunkt den samme hest hver gang, så de lærer hurtigt deres hests signaler at kende. På ryggen lærer de, hvordan man styrer hesten både i skridt, trav og galop. De laver forskellige øvelser, som kan hjælpe dem på vej. Vi samarbejder Viborg Rideskole, hvor undervisningen foregår. Viborg Rideskole stiller heste og en underviser til rådighed.

## Valgfag

Udover de obligatoriske fag tilbyder Hedens Efterskole også en lang række valgfag. Valgfagene giver yderligere mulighed for fordybelse og udforskning af for eleven kendte eller ukendte fag. Vi opfordrer alle elever til at vælge et eller flere valgfag, men valgfagene er ikke obligatoriske.

## Bordrollespil

Bordrollespil er et fantasispil, hvor højst syv elever sidder omkring et bord og lever sig ind i fiktive roller i en fiktiv verden. Det kan for eksempel være en troldmand i en magisk verden, en cyborg i en fremtidsverden eller en hemmelig agent i vores verden.

De sidder så allesammen med et stykke papir der beskriver den rolle, de spiller og hvor klog, stærk og hurtig den karakter er. Det er vigtigt, når de så drager ud på eventyr og for eksempel skal løse gåder, eller overtale drager til at lade være med at brænde landsbyer ned eller de skal slås mod havenisser. Det er kun deres fantasi, der sætter grænsen for, hvad der kan ske, når spillet først er sat i gang. Om tingene lykkes, vil tit handle om, hvor opfindsomme de er, hvor gode de er til at samarbejde – og hvor godt de slår med terningerne.

Læreren er spilleleder, og det betyder, at han styrer handlingen og spiller alle de roller, som eleverne ikke spiller. Han fortæller altså eleverne, hvordan det går, når de forsøger at snigmyrde præsidenten eller redde deres medspiller fra den visse død.

Der bliver spillet i halvanden time om ugen, og de eventyr, læreren og eleverne tager ud på sammen, kan komme til at tage flere spilgange at komme igennem.

Rollespil giver som et fælles tredje eleverne mulighed for at styrke deres kreative og sociale evner. Det er et rum, hvor eleverne tit ender med at turde mere end i almindelige sociale sammenhænge, fordi de kan gemme sig bag at spille en rolle, og på den måde kan de udforske andre handlingsmønstre, end de tør uden for rollespillet. Det er også et rum, hvor eleverne hele tiden skal forestille sig, hvad der foregår uden særligt mange visuelle virkemidler, og på den måde udfordres deres kreative visualiseringsevner, samtidig skal de hele tiden være med til at finde på, hvad de selv og medspillerne skal forestille sig ved at være medskabere af både historien og den verden den udspiller sig i.

## Svømning

I valgfaget svømning skal eleverne bruge deres krop – og det skal være sjovt. Der lægges vægt på sammenholdet, motivation og bevægelse i vand.

I vandet bruger vi alle kroppens muskler, uden at leddene belastes. Svømning reducerer stress, angst og forbedrer kognitiv funktion og humør.

Vi kommer til at springe fra vipper, dykke med svømmefødder og maske, og svømme baner da de mentale samt fysiske goder her er mange.

Svømning er både for øvede svømmere og for nybegyndere.

## Guitar

Guitar skal udvide elevernes musikalske horisont. De skal mærke glæden ved at spille sammen med andre. I faget guitar er der mulighed for at lære at spille, selvom eleven ikke har spillet før. Faget giver også mulighed for, at elever, som allerede har de grundlæggende færdigheder på plads, kan udvikle sig inden for guitarspil og musikteori. Vi tilbyder guitarundervisning på alle niveauer og giver mulighed for at udforske alle musikalske genrer.

## Spansk

Eleverne skal i faget spansk stifte bekendtskab med det spanske sprog i både tale og skrift, så de tilegner sig et grundlag for at kunne begå sig i hverdagsituationer. Eleverne skal opnå indblik i kulturen, som den afspejler sig i dagligdagens situationer i Spanien og Latinamerika. Eleverne skal motiveres til også fremover at beskæftige sig med sprog, kultur og samfundsforhold i den spansktalende verden.

## Badminton

I valgfaget badminton arbejdes der med bevægelse, kondition, og koordination. Eleverne skal igennem badminton udvikle deres motoriske egenskaber, i takt med at de arbejder på deres egenskaber i badminton. Det er blandt andet deres serv, smash, net-spil og meget mere. Målet er at eleverne skal have det sjovt samtidig med at de spiller badminton. Derfor vil valgfaget fokusere mere på sammenspillet frem for de tekniske færdigheder.

## Japansk

I faget lærer eleverne basisjapansk og om udvalgte aspekter af den japanske kultur og historie. Antagelsen er at eleverne ikke i forvejen har nogen japanskundskaber. Gennem tavleundervisning, opgaver, japanske lege og spil vil eleverne lære at introducere sig selv på japansk, de vil lære tallene og kunne klokken, vide hvad hverdagsgenstandene omkring dem hedder, og sammensætte enkle sætninger om hverdagsemner. I den daglige undervisning vil manga og anime blive brugt i undervisningen, både for at eleverne på den måde kan øve sig på sproget og for at lære om den kultur og historie, der ligger bag. Eleverne kommer undervejs til at lære om de japanske stavelsesalfabeter hiragana og katakana, og de vil lære at læse hiragana uden hjælpemidler. Eleverne får desuden også mulighed for at opøve evnen til at skrive hiragana uden hjælpemidler. Eleverne vil blive introduceret til et udvalg af kanji, som er de skrifttegn, der hver især har deres egen betydning, og de får også mulighed for at lære at skrive et mindre udvalg af kanji uden hjælpemidler. I løbet af året vil de elever, der følger godt med i undervisningen komme til at kunne læse og skrive enkle, små tekster hvor hiragana og enkelte kanji benyttes. I løbet af året kommer eleverne til at stifte bekendtskab med kalligrafi, som er en årtusind gammel japansk tradition, hvor man med pensel maler japanske skrifttegn på rispapir. Der vil også løbende blive set nærmere på andre japanske traditioner og skikke, herunder teceremonien og madtraditioner. Vi vil tilstræbe at nå i køkkenet i løbet af året for at prøve kræfter med japanske retter, som eleverne naturligvis skal lære at spise med spisepinde. Ved at opnå indsigt i det japanske sprog og den japanske kultur tilegner eleverne sig interkulturelle kompetencer, der rækker ud over den velkendte vestlige verden; de får derved større indblik i, hvor forskellige andre kulturer kan være, og de bliver dermed bedre udstyret til at navigere i en multikulturel verden. Ved i strukturerede rammer at få chancen for at studere et emne, som de er særligt motiverede til at tilegne sig, opnår de også almene studiekompetencer, der kan være anvendelige i fremtiden. Desuden får de muligheden for at indgå i et fællesskab

med andre elever, der deler den samme interesse og fascination som dem, og faget kan dermed facilitere at elever danner sociale relationer.

## Tegning

Tegning henvender sig både til nybegyndere og dygtige tegnere. Eleverne skal bare have lyst til at udforske deres kreative sider – og de skal have mod på at lave grimme tegninger, som ikke giver mening i første omgang.

I tegning lærer eleverne at iagttage frem for at se, og derefter gengiver de på papir, hvad de har opdaget.

Tegneundervisningen fokuserer på arbejdet og udviklingen af elevernes egne tegninger og udtryk.

I undervisningen arbejdes der med forskellige discipliner inden for tegningens univers. Der arbejdes med croquis-tegning, selvportræt, perspektivtegning, illustrationer og mandala. Der arbejdes med forskellige formater og redskaber f.eks. blyant, kridt, kul, akvarel, farveblyanter og tusser.

Af og til lader eleverne sig inspirere af omgivelserne og tager blyant, kul og papir med rundt på skolen og ud i skoven. Alle får deres helt egen skitsebog, som fyldes med tegninger under forløbet.

## Basketball

I valgfaget basketball spiller vi kampe 5 mod 5 og det skal være sjovt. Der ligger vægt på motivationen og glæden ved at spille basketball.

Basketball er fantastisk sjovt, og reducerer også stress, angst og forbedrer kognitiv funktion og humør.

Eleverne lærer grundregler og sammenspil. Der er god energi og kampgejst i timerne.

## Fodbold

I valgfaget Fodbold arbejdes der med bevægelse, kondition, og koordination. Eleverne skal igennem fodbold udvikle deres motoriske færdigheder, i takt med at de arbejder på deres færdigheder i fodbold. Målet er at eleverne skal have det sjovt samtidig med at de spiller fodbold. Derfor vil valgfaget fokusere mere på sammenspillet frem for de tekniske færdigheder

## Psykologi

I psykologi dykker arbejdes der med nogle af de mest spændende emner inden for psykologiens verden herunder ondskab og udviklingspsykologi. Faget undersøger hvorfor nogle mennesker bliver psykopater, vi forsøger at forstå, hvad der ligger bag. Vi undersøger hvordan forskellige faktorer som biologi, opvækstmiljø og personlighed kan spille en rolle i udviklingen af denne mørke side af mennesket.

I faget arbejdes der også med udviklingspsykologi og med hvordan tanker, følelser, adfærd kan ændre sig over tid. Vi ser på barndommens betydning for vores personlighed, vi arbejder med hjernens udvikling og ser på, hvordan vores sociale omgivelser påvirker os. Psykologi giver mulighed for at kigge ind i psykologiens verden og for at lære at forstå mere om os selv og vores medmennesker.

## Skab Dig

Skab dig! er et valgfag om selvværd. Vi tager udgangspunkt i, hvordan samfundet omkring os påvirker vores relationer. Vi lærer os et sprog, hvor ansvaret for grænseoverskridende handlinger placeres hos den, der krænker andre. På den måde kan vi kigge nærmere på den skam, som påføres den, der bliver krænket, og på hvordan den skam nedbryder selvværd og selvforståelse.

Når vi først kan placere ansvaret for den slags adfærd, kan vi begynde at kigge på vores følelser og finde ud af, hvad de forsøger at fortælle os. Når vi først kan analysere vores følelsesliv, kan vi finde ud af, hvad følelserne betyder, og hvad de forsøger at beskytte os imod. På den måde kan vi finde ud af, hvad vi faktisk tænker om den situation, der har forårsaget følelserne: Hvad var problemet? Og hvordan kan jeg så tage ansvar for mit problem, så jeg kan tage magten over situationen og handle i overensstemmelse med hvem jeg er.

I valgfaget kommer du til at læse at bruge en række værktøjer til at opnå alt dette: herskertechnikker, neutralpositionen, sexismen, gaslighting og andre greb og begreber, der ofte anvendes til at påføre andre skam og nedbryde deres selvværd.

## Løb

I valgfaget løb skal eleverne ud i naturen og røre sig samtidig med at det skal være hyggeligt. Vi starter stille og roligt op med gå/løb alt efter, hvor eleverne er konditionsmæssigt. Målet er, at alle kan løbe nogle kilometer i træk. Motion er godt for alt, og det giver fornyet energi.

## Teknologisk værksted

Det teknologiske værksted er dels et lokale på skolen, hvor der er adgang til en voksende samling af redskaber og maskiner, som kan bruges til at bringe projekter til live, dels et fag, hvor eleverne kan lære at bruge disse redskaber. I valgfaget får eleverne mulighed for at stifte bekendtskab med begynderprogrammering, enkle robotter, 3d-modellering, 3d-print, laserudskæring og designprocesser. Faget udformes med udgangspunkt i en low arousal-pædagogisk tilgang, der har fokus på at træne eleverne i at lære at håndtere frustrationer over de værktøjer, vi arbejder med, som ikke altid vil være nemme at bruge.

## Uden for skema

### UU-vejledning

Skolens UU-vejleder vil sammen med eleverne og underviserne hjælpe eleverne med at træffe kvalificerede valg af ungdomsuddannelse.

Der udfærdiges UPV'er i overensstemmelse med lovgivningen.

Vejledningen vil bestå af både fælles oplæg og individuelle samtaler.

## Kost

Sund og alsidig kost er en forudsætning for at vi mennesker er læringsparate og trives.

Vi vil variere dagene med vegetardage, dage med fisk og fjerkræ, og af og til en dag med kød fra firbenede dyr. Vi vil lære eleverne at vise hensyn til miljøet gennem valget af kost og bekæmpelse af madspild.

Vi vil servere 2 obligatoriske hovedmåltider hver dag, samt 3 mellemmåltider med frugt, grøntsager, boller, knækbrød eller lignende.

Vi vil hver dag have en vegetarisk ret til frokost og aftensmad.

## Lokalsamfundet

Skolen er en del af noget større. Lokalbefolkningen interesserer sig for skolens ve og vel og skolen vil nyde godt af områdets faciliteter. Vi vil blandt andet deltage i lokale arrangementer, hjælpe med at holde området pænt og ryddeligt, invitere byens befolkning til arrangementer på skolen. Byde på morgensang og brunch i nogle af skoleweekenderne.

## Anderledes uger

### OSO

Den obligatoriske selvvalgte opgave laves af 10. klasses elever

OSO-opgaven er individuel skal tage afsæt i elevens fremtidsplaner. Dette for at give eleverne en forståelse for, hvad det kræver af dem, deres uddannelsesvalg, deres faglige - og praktiske formåen etc.

OSO-ugen afsluttes med en fremlæggelse.

OSO-opgaven på Hedens Efterskole følger målene fra Fælles Mål.

### Projekt opgaven

Projekt opgaven laves af 8. og 9. klasses elever. Eleverne arbejde projektorienteret med en problemstilling, de selv er med til at formulere. På Hedens Efterskole tager projekt opgaven udgangspunkt i uddannelses- og erhvervsvalg, så eleverne gennem projekt opgaven kan blive klædt yderligere på til deres senere uddannelsesvalg.

Projekt ugen afsluttes ligesom OSO-ugen med en fremlæggelse, som lærer eleverne at tale efter en dagsorden, at fremlægge i andres nærvær. Projekt ugen er derfor prøveforberedende, og eleverne lærer her at modtage og svare på spørgsmål om emnet, samt give de lyttende elever en større forståelse af det valgte emne. Projekt opgaven følger målene fra Fælles Mål.

### Særlige undervisningsdage

Efterskoleopholdet indeholder 4 særlige undervisningsdage, som typisk falder på en søndag.

### Efterskolernes dag

Som forberedelse til Efterskolernes Dag arbejder eleverne med, hvordan vi tager godt imod vores gæster, og hvordan vi giver dem det bedste indtryk af Hedens Efterskole.

Dagen bruges som grundlag for undervisning i, hvordan man formidler viden og interesser til andre helt generelt men med specifikt udgangspunkt i den særlige opgave, det er at vise sin skole frem.

Vi arbejder med det gode værtskab, det gode førstehåndsindtryk. Eleverne får undervisning i kropssprog og personlig fremtoning. De lærer at forberede sig på at efterlade det ønskede indtryk hos modtageren.

Nogle af eleverne er rundvisere på Efterskolernes Dag, så derfor indeholder undervisningsdagen også undervisning i den gode rundvisning.

Eleverne skal fremstille skilte og andet materiale, som kan være med til at gøre Efterskolernes Dag til en god oplevelse for gæsterne.

### Introduktion til Brobygning

Eleverne deltager i brobygning i relation til deres kommende uddannelsesvalg. Søndagen før brobygningsaktiviteterne forberedes eleverne på den kommende uges udfordringer, så udbyttet af brobygningen bliver bedst muligt.

Vi arbejder med uddannelsesvalg og -muligheder. Eleverne forberedes på deres gæsterolle på de steder, de skal besøge i løbet af brobygningen. Vi sørger for forberedelse af de ukendte aktiviteter og rammer, så eleverne er rustet til at møde nye steder og nye udfordringer.

### Introduktion til OSO/Projekt opgave

Søndagen før OSO/projekt opgave introduceres eleverne til arbejdet med deres projekter. De vejledes i de bedste arbejdsmetoder og arbejdsgange, de undervises i videnindsamling. De forberedes på ugens indhold og struktur.

## Samfundsfagsdag

Samfundsfagsdagen tager fat i et emne med relevans for undervisningen i samfundsfag. Her er der mulighed for fordybelse og for arbejde på tværs af klasserne. Dagen giver mulighed for andre arbejdsmetoder og nye samarbejder f.eks. på tværs af årgange og med projekter, som kræver mere tid end den almindeligt tilrettelagte undervisning i hverdagene.

## Introugen

Introugen skal give elever og lærere en mulighed for at lære hinanden samt skolens område at kende. Det er her, elever og lærere skal se hinanden an, danne nye relationer og give undervisere og pædagoger mulighed for at observere eleverne, så vi sikrer de bedste muligheder for at eleverne kan trives i deres familiegrupper, med deres værelseskammerater, at de får tillid til familielærere, undervisere, pædagoger og ledelse.

Introforløbet skal give det bedste grundlag for at eleverne kan føle sig trygge på Hedens Efterskole. Vi arbejder målrettet med at fordele eleverne på de forskellige fag og i forskellige klasser, så deres udbytte bliver størst muligt både hvad angår faglig udvikling og social udvikling.

Vi leger, arbejder, hygger, taler sammen, så vi lærer hinanden bedst muligt at kende og dermed får det bedste mulige udgangspunkt for et godt efterskoleophold.

## Familiegruppetur

Hvert år i november tager skolen afsted på en familiegruppetur. Denne tur tager udgangspunkt i trivsel i familiegrupperne, som vil være elevernes base i hverdagen. Antallet af dage, samt destination afhænger igen af elevernes behov. Turen vil typisk gå til Søhøjlandet, Hurup Feriecenter eller et tilsvarende sted.

Eleverne vil bo sammen i deres familiegrupper, og al indkøb, madlavning og rengøring vil foregå i denne lille gruppe. Undervejs vil der være et afsæt, som fx personlig udvikling. Her er oplæg, foredrag, øvelser og samtalen efterfølgende om det faglige fokus. Hovedfokus ligger altid på trivsel og sammenhold i familiegrupperne.

## Udlandstur

Udlandsturen skal ses som et supplement til undervisningen i de forskellige sprogfag og kulturfag.

Vi vil planlægge turen på en måde, så eleverne får det optimale ud af den faglige og kulturelle undervisning. Disse ture kan fx bestå af en tur til Bruxelles, hvor en rundvisning på EU's hovedsæde er omdrejningspunktet for resten af turen. Eller en tur til Berlin med fokus på 2. verdenskrig.

Turen er som alment dannende og skal hjælpe eleverne til at opnå en dybere forståelse af den kultur, historie og sprog, det pågældende land består af. Derigennem opnår eleverne en større forståelse af eget og andres liv og muligheder.

Vi er opmærksomme på, at ikke alle elever vil have mod på at deltage på disse ture. Ved disse tilfælde, vil der være undervisning på Hedens Efterskole, som skal give eleverne tilsvarende faglig viden, som de elever, der er taget på tur.

## Outrouge

Outrougen har flere formål. Dels skal den fungere som evaluering på et afsluttet skoleår; både for undervisere og pædagoger og for eleverne. Det gælder både dem, der skal fortsætte skolegang på Hedens Efterskole og dem, der skal videre på ungdomsuddannelserne. Eleverne får mulighed for at italesætte deres oplevelser af skoleåret, og de kan komme med konstruktiv kritik til videre udvikling hos personale og ledelse.

Derudover, byder outrougen på hovedrengøring af hele skolen, inkl. værelser og hovedbygning. Dette gøres, så eleverne lærer, at man skal rydde op og gøre rent efter sig selv.

En outrouge er også en oplagt mulighed for at få afsluttet året på en rar og hyggelig måde, at få sagt ordentligt farvel og tak til personale og elever. Ugen vil indbyde til samtale og aktiviteter, personale og elever imellem.